T013 BD IV 190-Q45-P47 Nhân Duyên của Đại Ca Diếp-Phật Bản Hạnh Tập

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

Phaåm 47: NHAÂN DUYEÂN CUÛA ÑAÏI CA-DIEÁP (Phaàn 1)

Coù moät vò sö noùi theá naøy: Thuôû aáy caùch thaønh Vöông xaù chaúng gaàn chaúng xa, coù moät thoân teân laø Taân thuï laäp. Sö Ma-ha Taêng-kyø laïi noùi: “Taïi thaønh Vöông xaù, nöôùc Ma-giaø-ñaø coù moät laøng teân laø Ma-ha Sa-ñaø-la (nhaø Tuøy dòch laø Ñaïi traïch ñieàn), nôi ñaây coù moät thoân Baø-la-moân, thoân naøy laïi mang teân laø Ma-ha Sa-ñaø-la. Trong thoân naøy coù moät vò Baø-la-moân ñaïi phuù teân laø Ni-caâu-loâ-ñaø-yeát-ba (nhaø Tuøy dòch laø Kham Duïng Thoï). Vò ñaïi tröôûng giaû naøy heát söùc giaøu coù, nhieàu ngöôøi haàu haï phuïc dòch, cho ñeán nhaø cöûa gioáng nhö cung trôøi Tyø-sa- moân ôû phöông Baéc. Vò Baø-la-moân naøy thoáng laõnh naêm traêm thoân, phaân chia cho caùc thuoäc haï quaûn lyù.” Luùc baáy giôø vua Taàn-ñaàu-sa-la, nöôùc Ma-kieät-ñaø coù moät ngaøn con boø caøy, coøn tröôûng giaû Ni-caâu-loâ-ñaø-yeát-ba ñaøn boø chæ thieáu moät con laø ñuû ngaøn con. Vì sao vaäy? Vì sôï Ñaïi vöông Taàn-ñaàu sinh taâm ganh tî, do ñoù ñaøn boø cuûa Baø-la-moân naøy ít hôn. Nhöng Baø-la-moân laïi coù ñaøn luïc suùc khoâng theå ñeám ñöôïc soá löôïng, chæ bieát toång quaùt nhieàu ít maø thoâi. Kho tieàn vaøng cuûa tröôûng giaû toång coäng taát caû hai möôi laêm kho. Thuôû aáy, ngöôøi vôï cuûa ñaïi phuù Baø-la-moân du ngoaïn vui chôi nôi thöôïng uyeån, nhaân tieän baø ñeán ngoài döôùi goác caây Taát-baùt-la. Ngöôøi ñaøn baø naøy ñang mang thai, luùc aáy baø ta haï sinh moät ñoàng töû ôû döôùi goác caây naøy. Ñoàng töû hình dung ñoan chaùnh, khoâi ngoâ, ñeïp nhö töôïng vaøng, ai cuõng thích troâng ngaém, theá gian khoâng ai saùnh baèng. Khi sinh ñoàng töû, döôùi goác caây naøy xuaát hieän moät thieân y tuyeät ñeïp. Vì cha meï ñoàng töû thaáy thieân y xuaát hieän neân thaàm nghó: “Thieân y naøy nhaát ñònh laø do phöôùc cuûa ñoàng töû maø ra.” Do ñieàm naøy maø ñaët teân cho ñoàng töû laø Taát-baùt-la-da-na (nhaø Tuøy dòch laø Thoï Haï Sinh). Vì nhaân duyeân ñoàng töû sinh döôùi goác caây naøy neân laáy ñoù maø ñaët teân, töông truyeàn goïi laø Taát-baùt-la-da-na. Roài cha meï giao ñoàng töû cho boán baø vuù nuoâi. Moät baø vuù lo boàng beá, moät baø vuù lo buù môùm, moät baø vuù daãn ñi chôi vaø moät baø vuù chaêm soùc vieäc nuoâi döôõng. Boán baø vuù lo caùc vieäc nuoâi döôõng, taém röûa, boàng beá, mua vui vaø cho buù môùm, mong sao cho ñoàng töû mau lôùn khoân. Vì vôï choàng ñaïi phuù tröôûng giaû Baø-la-moân chæ coù moät ñoàng töû Taát-baùt-la- da-na raát yeâu quyù, khoâng cho rôøi xa duø trong giaây laùt. Neáu coù chuyeän phaûi xa ñoàng töû thì trong loøng hoï chaúng vui. Ñoàng töû do nhaân duyeân phöôùc ñöùc neân trong thôøi gian nuoâi döôõng chaúng bao laâu, ñoàng töû laàn laàn khoân lôùn, bieát ñi bieát chaïy, trí tueä phaùt trieån. Ñeán khi vöøa troøn taùm tuoåi, cha meï lieàn cho ñoàng töû thoï giôùi phaùp Baø-la-moân. Sau khi ñoàng töû thoï giôùi phaùp roài, cha meï laïi phuù chuùc gia nghieäp vaø daïy caùc ngheà, phaùp thöùc teá töï, cuøng daïy ñoàng töû caùc moân thô phuù, toaùn soá, hoäi hoïa, khaéc aán, boán boä Vi-ñaø cuøng caùc phaùp thoï kyù,

bieän luaän theá gian, thoï trì caùc phaùp binh tröôïng, caùc phaùp ñaïi chuù thuaät, luaän Xieån-ñaø, caùc moân vaên chöùng, nguõ haønh, tinh tuù, toaùn soá, aâm döông, ñoaùn tröôùc thôøi vaän trong moãi ngaøy ñeâm coù bao nhieâu ñieàm toát xaáu. Laïi nöõa, ñoàng töû bieát taát caû caùc loaïi tieáng: Tieáng töôùng ñaát chuyeån ñoäng, tieáng saám, tieáng seùt, tieáng keâu cuûa loaøi caàm thuù, tieáng ñoäng cuûa loaøi chim bay, thuù chaïy. Bieát heát caùc töôùng traïng, bieát taát caû caùc söï chuyeån bieán, bieát coi caùc töôùng, bieát töôùng ngheà nghieäp, bieát töôùng nam nöõ, bieát töôùng luïc suùc, bieát phaùp taåy tònh thanh tònh, bieát phaùp laáy nöôùc, bieát phaùp xoái röûa, bieát phaùp laáy tro, bieát caùch xöôùng ca chuùc tuïng, bieát töôùng toát xaáu, thònh suy, bieát caùch giaûi tröø tai öông, bieát phaùp cuùng teá thaàn löûa vaø chö Thieân ñaïi nhaân..., taát caû ñeàu ñöôïc hoaøn bò.

Ñoàng töû töï hoïc roài laïi coù khaû naêng daïy laïi ngöôøi khaùc. Ñoàng töû hoïc phaùp khi tieáp nhaän vaät cuûa ngöôøi hay ban vaät cho ngöôøi. Moïi vieäc trong theá gian khoâng gì laø khoâng roõ, khoâng nôi naøo laø khoâng bieát, lanh lôïi, saùng suoát, trí tueä thoâng minh, coù taøi lyù luaän ñanh theùp, caên taùnh nhaïy beùn khoân ngoan. Ñoàng töû baûn taùnh chaát tröïc, thöôøng nhaøm chaùn vieäc theá gian, nhaän thöùc ñöôïc aùi duïc laø ñieàu baát tònh neân sinh taâm xa lìa. Do trong ñôøi quaù khöù ñaõ gaëp chö Phaät Theá Toân, ôû nôi chö Phaät naøy ñaõ troàng caùc thieän caên, tu nhieàu coâng ñöùc ñaõ ñöôïc thaønh töïu, neân ñoàng töû bieát taát caû caùc phaùp theá gian laø giaû doái, taâm öa thích höôùng veà cöûa Nieát-baøn, thöôøng mong caàu ra khoûi phieàn naõo, chaúng nhieãm phaùp höõu vi theá gian, khoâng thoï nghieäp chöôùng, heä phöôïc tieâu tröø. Do trí löïc naøy neân ñöôïc ñòa vò Nhaát sinh boå xöù. Ñoàng töû Taát-baùt-la-da-na traûi qua naêm thaùng, laàn laàn lôùn khoân, ñeán tuoåi tröôûng thaønh, coù theå höôûng duïc laïc theá gian. Cha meï ñoàng töû thaáy vaäy lieàn baûo ñoàng töû: –Naøy con Taát-baùt-la-da-na, cha meï muoán choïn ngöôøi con gaùi saùnh ñoâi vôùi con ñeå veà haàu haï. Ñoàng töû Taát-baùt-la-da-na nghe cha meï noùi nhö vaäy, lieàn thöa: –Kính thöa song thaân, taâm con khoâng muoán cöôùi vôï, yù nguyeän chæ muoán tu phaïm haïnh. Khi aáy cha meï ñoàng töû Taát-baùt-la-da-na baûo ñoàng töû: –Naøy con yeâu quyù cuûa ta, vieäc ñaàu tieân trong cuoäc ñôøi naøy laø con phaûi coù con ñeå noái doõi gia theá, roài sau ñoù con maëc tình tu phaïm haïnh. Vì sao? Vì vieäc naøy coù nghe noùi trong truyeän Töông Thöøa: Neáu ngöôøi khoâng con, khoâng coù ngöôøi noái doõi thì keû aáy khoâng ñöôïc sinh leân trôøi. Ñoàng töû laïi thöa cha meï: –Kính thöa song thaân, con nay khoâng caàn vieäc tieáp noái söï nghieäp ôû ñôøi, cuõng khoâng caàn keá tuïc ñôøi sau. Con chæ caàn tu phaïm haïnh. Roài cha meï ñoàng töû ñoâi ba phen noùi vôùi Taát-baùt-la-da-na: –Con yeâu quyù cuûa ta caàn phaûi laäp gia ñình. Vì sao? Vì cha meï e raèng nhaø chuùng ta seõ bò tuyeät töï. Luùc aáy ñoàng töû Taát-baùt-la-da-na bò cha meï eùp buoäc ñeán ba laàn neân ñoàng töû laáy vaøng Dieâm-phuø-ñaøn baûo thôï khaéc thaønh moät hình phuï nöõ. Khi ngöôøi thôï khaéc xong, ñoàng töû mang ñeán ñöa cho cha meï vaø thöa: –Kính thöa cha meï, con khoâng thích thoï höôûng thuù vui nguõ duïc, nguyeän tu phaïm haïnh. Neáu cha meï quyeát ñònh cöôùi vôï cho con ñeå duy trì gia theá thì cha meï phaûi tìm ñöôïc ngöôøi con

gaùi coù nhan saéc gioáng nhö töôïng vaøng Dieâm-phuø-ñaøn naøy. Cha meï ñoàng töû thaáy vieäc nhö vaäy, öu saàu khoå naõo chaúng vui, taâm nghó theá naøy: “Ta phaûi tìm ôû xöù naøo ñeå coù ñöôïc moät ngöôøi phuï nöõ hình saéc nhö vaøng Dieâm-phuø-ñaøn?” Khi aáy ñaïi Baø-la-moân Caâu-loâ-ñaø ngoài im laëng treân laàu, trong loøng chaúng vui. Thuôû aáy nhaø naøy coù moät thaày Baø-la-moân khaùc thöôøng lai vaõng ñeán nhaø Baø-la-moân ñaïi phuù. Khi ñeán nhaø Baø-la-moân ñaïi phuù thaày Baø-la-moân ñoïc lôøi chuù nguyeän: –Nguyeän ñaïi thí chuû tieàn cuûa ñöôïc taêng theâm, höôûng quaû baùo toát ñeïp, khoâng coù thöù gì thieáu huït, theâ thieáp, con chaùu ñöôïc ñoâng ñuùc... Roài laïi hoûi gia nhaân: –Chuû nhaø cuûa ngöôi hieän giôø ôû ñaâu? Gia nhaân ñaùp: –Ñaïi Baø-la-moân cuûa chuùng toâi hieän giôø ñang ngoài laëng thinh treân laàu, loøng ngaøi raát

buoàn raàu aùo naõo chaúng vui. Thaày Baø-la-moân lieàn ñeán choã Baø-la-moân ñaïi phuù, thöa theá naøy: –Nguyeän ñaïi thí chuû gia nghieäp taêng tröôûng. Nhöõng ngaøy troâi qua nhö theá naøo? AÊn coù ngon khoâng? Ñeâm nguû coù ñöôïc khoâng? Laïi ñeâm ñeâm cuøng vôùi aùi nhaân vui chôi coù ñöôïc thoûa tình khoaùi laïc hay khoâng? Bao nhieâu caâu hoûi nhö vaäy maø chuû nhaø Baø-la-moân ñaïi phuù ngoài im laëng khoâng ñaùp moät lôøi. Thaày Baø-la-moân laïi hoûi: –Nhaân giaû vì côù gì ngaøy nay ngoài im laëng khoâng ñaùp? Töø nhoû ñeán giôø ta cuøng nhaân giaû ñoàng chung khoå vui, ngaøy nay nhaân giaû vì lyù do gì khoâng baøy toû cho ta bieát? Khi aáy ñaïi Baø-la-moân Caâu-loâ-ñaø thuaät laïi söï vieäc cho thaày Baø-la-moân hay. Noùi nhö vaäy roài, ñaïi Baø-la-moân laïi than: –Ngaøy nay ta bieát xöù naøo coù ngöôøi con gaùi nhan saéc nhö töôïng vaøng Dieâm-phuø- ñaøn! Thaày Baø-la-moân noùi vôùi vò ñaïi Baø-la-moân: –Naøy thí chuû ñaïi phuù Baø-la-moân, chôù neân öu saàu khoå naõo. Nhaân giaû ñaõ vì toâi laøm vò ñaïi thí chuû, bao nhieâu nhu caàu nhö y phuïc, thöïc phaåm, ñoà caàn duøng... cuûa toâi ñeàu do nhaân giaû cung caáp. Toâi nay seõ vì ñaïi thí chuû ñi tìm ngöôøi con gaùi coù nhan saéc nhö vaøng Dieâm-phuø-ñaøn. Nhaân giaû chôù nghi, toâi quyeát ñònh seõ tìm ñöôïc. Toâi nay caàn löông thöïc vaø ngöôøi ñi ñöôøng, ñeå toâi cuøng hoï ñi khaép boán phöông tìm kieám. Ñaïi phuù Baø-la-moân nghe thaày Baø-la-moân noùi nhö vaäy, lieàn ñem löông thöïc vaø baïn ñi ñöôøng, theo nhö lôøi ñoøi hoûi cuûa thaày Baø-la-moân, ñaùp öùng moät caùch ñaày ñuû. Thaày Baø- la-moân nhaän ñöôïc taát caû löông thöïc vaø ngöôøi ñi ñöôøng roài, lieàn laøm taùn loïng Thaàn minh boán maøu, trang hoaøng ñuû thöù. ÔÛ tröôùc laäp Thaàn minh, chung quanh tröôùc sau troåi ñuû thöù aâm nhaïc. Hoaëc coù taùn loïng ôû döôùi duøng vaøng laøm maët Thaàn minh, hoaëc duøng baïc laøm maët Thaàn minh, hoaëc duøng pha leâ laøm maët Thaàn minh. Laøm roài, sai ngöôøi ñem ba taùn loïng ñi ba phöông khaùc nhau, chæ coøn moät caùi ñi theo mình. Thaày Baø-la-moân daïy caùc ngöôøi ñi phöông khaùc: –Caùc ngöôøi khi ñeán caùc thoân aáp ñeàu thoâng baùo cho caùc thoân nöõ: “Ñaây laø Thaàn minh caùc naøng neân thieát leã cuùng döôøng. Neáu ngöôøi naøo cuùng döôøng thì ngöôøi ñoù moïi söï caàu nguyeän ñeàu ñöôïc thaønh töïu nhö yù.” Caùc oâng neân quaùn saùt trong caùc naøng aáy, neáu thaáy naøng naøo coù nhan saéc maøu vaøng, caùc oâng neân hoûi teân hoï vaø ñòa chæ cuûa coâ gaùi aáy, roài laäp töùc ñeán baùo tin

cho ta bieát. Thaày Baø-la-moân daën doø nhö vaäy roài, hoï lieàn ra ñi caùc phöông khaùc nhau. Coøn thaày Baø-la-moân töï mình ñem theo moät taùn loïng Thaàn minh ñaët trong moät caùi hoäp vaø haønh trang ñi ñeán tha phöông, hoaëc thoân xoùm, chaâu huyeän, thaønh aáp, cung vua, ñöôøng saù... Ñeán nôi naøo ñeàu troåi nhaïc Thaàn minh, taát caû phuï nöõ ôû nôi ñoù ñeàu tuï taäp ñeán quaùn saùt. Luùc thaày ñaïi Baø-la-moân thaáy phuï nöõ tuï taäp lieàn töø trong hoäp laáy ra moät hình Thaàn minh ñöa cho caùc phuï nöõ xem vaø baûo: –Naøy caùc naøng! Caùc naøng neân cuùng döôøng vò Thaàn minh naøy. Neáu ngöôøi naøo cuùng döôøng “Thaàn minh” thì ngöôøi aáy tuøy theo sôû nguyeän seõ ñöôïc thaønh töïu. Baáy giôø caùc phuï nöõ töø nhaø mang ñeán caùc thöù höông thoa, höông boät, traøng hoa, hoa raûi... ñeán cuùng döôøng Thaàn minh. Vôùi phöông tieän naøy, thaày Baø-la-moân laàn laàn ñi ñeán thaønh Tyø-da-ly. Thuôû aáy, caùch thaønh Tyø-da-ly chaúng bao xa coù moät thoân lôùn teân laø Ca-la-tyø-ca (nhaø Tuøy dòch laø Xích huyønh saéc), trong thoân coù vò ñaïi Baø-la-moân cöï phuù teân laø Saéc-ca-

tyø-la (nhaø Tuøy dòch laø Huyønh Xích). Baø-la-moân naøy giaøu coù cuûa caûi, ngöôøi giuùp vieäc ñoâng ñuùc, cho ñeán nhaø cöûa gioáng nhö cung ñieän Tyø-sa-moân ôû phöông Baéc. Baø-la-moân naøy coù moät ngöôøi con gaùi teân laø Baït-ñaø-la Ca-tyø-leâ-da (nhaø Tuøy dòch laø Hieàn Saéc Huyønh Nöõ), hình dung khaû aùi, nhan saéc tuyeät vôøi, ngöôøi ñôøi thích troâng ngaém, theá gian khoâng ai saùnh baèng, ngöôøi khoâng cao khoâng thaáp, khoâng maäp khoâng gaày, nöôùc da khoâng traéng khoâng ñen, khoâng xanh khoâng ñoû, tuoåi ñoä thanh xuaân, ñaùng laøm baûo vaät ngoïc nöõ cho thieân haï. Luùc aáy trong thaønh Tyø-da-ly nhaèm ngaøy hoäi ñoát löûa, trong ngaøy hoäi naøy coù naêm traêm phuï nöõ nhoùm hoïp. Naøng Baït-ñaø-la cuõng coù maët trong hoäi naøy. Baáy giôø thaày Baø-la- moân ñem taùn caùi Thaàn minh ñi ñeán ñaùm phuï nöõ. Ñeán nôi, Baø-la-moân laáy töø hoäp ra moät töôïng Thaàn minh ñöa cho caùc phuï nöõ xem vaø noùi vôùi hoï: –Naøy caùc phuï nöõ, ñaây laø töôïng vò Thieân thaàn toái dieäu toái thaéng. Caùc ngöôøi neân teá leã cuùng döôøng. Neáu naøng naøo cuùng döôøng vò thaàn naøy, tuøy theo taâm nguyeän seõ ñöôïc thaønh töïu. Taát caû phuï nöõ ñeàu ñem ñuû caùc thöù höông boät, höông thoa, traøng hoa vaø hoa raûi… voäi vaõ ñi ñeán ñi ñeán tröôùc Thaàn minh vaø khaán vaùi: –Ngaøy nay con cuùng döôøng vò trôøi Thaàn minh naøy. Chæ rieâng naøng Baït-ñaø-la khoâng ñeán choã Thaàn minh. Taát caû baïn gaùi oâm laáy Baït- ñaø-la keùo ñeán beân Thaàn minh, neân naøng cuõng hieän dieän nôi ñaây. Do söùc oai quang cuûa naøng, lieàn laøm cho töôïng vaøng Dieâm-phuø-ñaøn maát ñi aùnh saùng voán coù cuûa noù. Naøng Baït-ñaø-la duøng heát söùc maïnh, thoaùt khoûi tay caùc baïn gaùi, chaïy veà nhaø thöa vôùi cha meï: –Kính thöa cha meï, chôù neân ñem con giao cho ngöôøi ñoù. Vì sao? Vì ngaøy nay con khoâng muoán laáy ngöôøi ñoù laøm choàng. Trong taâm con muoán tu phaïm haïnh. Luùc aáy caùc anh em cuûa naøng noùi vôùi Baït-ñaø-la: –Naøy chò ôi, naøy em ôi, chuùng ta thaät söï khoâng muoán xa nhau, nhöng vì anh em chuùng ta khoâng gaû em (chò) ñi laáy choàng, thì khoâng hôïp vôùi ñaïo lyù theá gian, hoaëc seõ bò ngöôøi ñôøi hoï noùi: “Anh em cuûa Baït-ñaø-la ôû gaàn vôùi nhau quyeát coù taâm taø tö, vì vaäy khoâng

gaû naøng cho ngöôøi khaùc.” Chuùng ta e nhaèm vôùi yù nghi naøy. Anh em naøng Baït-ñaø-la laïi noùi tieáp: –Em (chò) ñöøng coù saàu muoän, chuùng ta neân höùa gaû em (chò) cho ngöôøi ta, nhöng ñoøi hoûi hoï phaûi naïp nhieàu tieàn cuûa theo söï ñoøi hoûi cuûa em (chò). Neáu ngöôøi caàu em (chò) laøm vôï khoâng ñaùp öùng ñuû soá tieàn nhieàu nhö vaäy thì em (chò) khoûi rôøi ngoâi nhaø naøy. Maø neáu coù ngöôøi ñeán caàu em (chò) laøm vôï, thì anh em ta seõ noùi vôùi hoï theá naøy: “Neáu ngöôøi muoán caàu em (chò) gaùi ta laøm vôï thì phaûi ñem soá vaøng roøng nhieàu baèng thaân em (chò) ta. Ñöôïc vaäy, ta seõ gaû cho.” Luùc thaày ñaïi Baø-la-moân ñi tìm caàu ngöôøi phuï nöõ, mang theo töôïng phuï nöõ laøm baèng vaøng Dieâm-phuø-ñaøn, oâng ta ñaõ thaáy naøng Baït-ñaø-la, lieàn hoûi caùc phuï nöõ khaùc: –Coâ gaùi aáy laø ai? Nhaø coâ aáy ôû ñaâu? Caùc phuï nöõ ñaùp lôøi Baø-la-moân khaùch: –ÔÛ xöù naøy coù moät vò Baø-la-moân cöï phuù teân laø Ca-tyø-la, con gaùi aáy laø con cuûa oâng ta. Vò Baø-la-moân khaùch nghe bieát tung tích nhö vaäy, vaøo luùc hoaøng hoân, maët trôøi saép laën, oâng lieàn ñi laàn laàn ñeán nhaø Baø-la-moân cöï phuù kia. Khi ñeán nôi, oâng xin nguû troï, gia nhaân cuûa ñaïi Baø-la-moân cöï phuù ñoàng yù, môøi ngöôøi ôû trong nhaø khaùch. Baø-la-moân khaùch

nguû ôû ñaây qua moät ñeâm, ñeán ngaøy hoâm sau, trôøi vöøa taûng saùng, ngöôøi ñi ñeán gaëp Baø-la- moân Ca-tyø-la. Khi ñeán nôi, ngöôøi ñöùng tröôùc maët Ca-tyø-la, chuù nguyeän: –Caàu nguyeän gia ñình nhaân giaû Baø-la-moân naøy luoân luoân taêng tröôûng toát ñeïp. Sau khi chuù nguyeän xong, lui ngoài veà moät beân. Ca-tyø-la hoûi Baø-la-moân khaùch: –Thöa nhaân giaû, ñeâm hoâm nhö theá naøo? Coù ñöôïc an oån khoâng? Vò Baø-la-moân khaùch ñaùp: –Ñeâm qua toâi raát ñöôïc an oån, vui söôùng, khoâng coù phieàn naõo. Saùng sôùm hoâm aáy, naøng Baït-ñaø-la sau khi thöùc daäy, ñi ñeán ñaûnh leã döôùi chaân phuï thaân, roài ñöùng lui veà moät beân. Khi aáy Baø-la-moân khaùch ñi tìm caàu ngöôøi phuï nöõ, thöa vôùi Baø-la-moân cöï phuù Ca-tyø-la: –Laønh thay! Thöa nhaân giaû, coâ gaùi naøy laø ai? Ca-tyø-la ñaùp: –Coâ gaùi naøy laø con cuûa toâi. Vò Baø-la-moân khaùch laïi hoûi: –Thöa nhaân giaû, coâ gaùi naøy oâng baø ñaõ ñính hoân choã naøo chöa? Ca-tyø-la ñaùp: –Con gaùi toâi chöa höùa gaû cho ai caû. Khi aáy vò Baø-la-moân khaùch ñi tìm caàu ngöôøi con gaùi lieàn baïch chuû nhaân Ca-tyø-la: –Thöa ñaïi phuù nhaân giaû, nöôùc Ma-giaø-ñaø coù laøng teân laø Ma-ha Sa-ñaø-la, trong laøng naøy coù moät thoân cuõng teân Ma-ha Sa-ñaø-la. Trong thoân coù ñaïi Baø-la-moân teân laø Ni- caâu-loâ-ñaø-yeát-ba, raát giaøu coù cuûa caûi. Ngöôøi laïi coù moät caäu con trai teân laø Taát-baùt-la-da- na. Ñoàng töû hieåu thoâng caùc nghóa, laïi daïy cho ngöôøi khaùc, ñoái vôùi ba boä Vi-ñaø ñeàu thoâng suoát, laïi thaáu roõ luaän Nhaát Söï Thaäp Danh vaø caùc thô luaän Ni-kieàn-chu, luaän Vaõng Söï Nguõ Minh... Moät caâu, nöûa caâu, moät baøi keä, nöûa baøi keä ñeàu phaân tích roõ raøng, giaûi roõ lôøi saám theá gian, bieát roõ saùu möôi loaïi luaän, bieát roõ caùc töôùng caên baûn cuûa baäc ñaïi nhaân. Taát caû kyõ ngheä khoâng yeáu keùm moät ngheà naøo. Baø-la-moân khaùch laïi thöa: –Thöa chuû nhaân, nay xin nhaân giaû ñem coâ gaùi naøy gaû laøm vôï ñoàng töû Taát-baùt-la- da-na. Ñaïi phuù Baø-la-moân vaø caùc con trai oâng ta noùi vôùi

Baø-la-moân khaùch: –Coâ con gaùi naøy neáu ñi laáy choàng, caàn phaûi naïp nhieàu tieàn cuûa. Ai ñöôïc nhö vaäy môùi gaû. Baø-la-moân khaùch hoûi: –Nhieàu tieàn cuûa laø bao nhieâu? Caùc ngöôøi trong nhaø ñaùp: –Vaøng phaûi töông xöùng vôùi thaân hình cuûa coâ ta. Chuùng toâi chæ ñoøi hoûi chöøng aáy thoâi. Baø-la-moân khaùch lieàn töø trong tuùi laáy ra moät pho töôïng phuï nöõ baèng vaøng Dieâm- phuø-ñaøn, ñöa ra cho cha meï, anh em cuûa coâ Baït-ñaø-la xem, roài noùi: –Pho töôïng baèng vaøng Dieâm-phuø-ñaøn naøy töông xöùng vôùi coâ gaùi, caùc ngöôøi neân nhaän laáy, roài trao coâ gaùi naøy cho ta. Baáy giôø cha meï, anh em coâ Baït-ñaø-la suy nghó nhö theá naøy: “Ñoái vôùi ngöôøi xöù hoï, nghe con gaùi cuûa chuùng ta dung nhan ñoan chaùnh theá naøy neân tom goùp vaøng Dieâm-phuø- ñaøn nhieàu chöøng aáy, ñeå taïo pho töôïng phuï nöõ khieán to chöøng aáy.” Roài cha meï, anh em coâ gaùi baøn luaän: “Neáu ngaøy nay chuùng ta nhaän laáy pho töôïng baèng vaøng Dieâm-phuø-ñaøn

naøy maø khoâng quaùn saùt gia ñình hoï tieàn cuûa nhieàu ít, laïi cuõng khoâng bieát roõ veà leã nghóa, pheùp nöôùc cuûa hoï vaên minh hay laïc haäu, thì con gaùi ta veà nhaø hoï coù theå seõ gaëp phaûi khoå naõo. Vaäy nay ta neân cho maät söù ñeán quaùn saùt gia ñình hoï.” Thaûo luaän nhö vaäy roài, hoï lieàn noùi vôùi Baø-la-moân khaùch tìm caàu phuï nöõ: –Laønh thay! Thöa söù giaû ñaïi Baø-la-moân, ta nay muoán cho söù giaû ñeán nhaø ñaøng trai xem xeùt leã nghi phong tuïc theá naøo, roài sau ñoù ta suy tính coù gaû con gaùi hay khoâng? Vò Ñaïi Baø-la-moân khaùch thöa: –Nhö vaäy, tuøy yù cho ngöôøi thaêm hoûi. Vò Ñaïi Baø-la-moân khaùch noùi lôøi aáy roài, lieàn töø taï chuû nhaø trôû veà boån quoác. Veà ñeán nhaø Baø-la-moân Ni-caâu-loâ-ñaø-yeát-ba thöa vôùi oâng ta: –Thöa nhaân giaû ñaïi Baø-la-moân, chuyeán ñi heát söùc toát ñeïp. Ngaøi neân vui veû, vì toâi ñaõ tìm ra ngöôøi con gaùi coù saéc vaøng nhö pho töôïng Dieâm-phuø-ñaøn. Naøng heát söùc ñoan chaùnh, thuøy mò voâ song, moïi ngöôøi ñeàu thích troâng ngaém. Khi aáy Baø-la-moân ñaïi phuù hoûi vò Baø-la-moân ñi tìm caàu con gaùi: –Naøy Baø-la-moân, nhaân giaû gaëp naøng ta ôû xöù naøo? Thaày Baø-la-moân ñaùp: –Caùch thaønh Tyø-da-ly chaúng bao xa, coù moät thoân teân laø Ca-tyø-la. Trong thoân naøy coù moät Baø-la-moân thaät giaøu coù cuõng mang teân laø Ca-tyø-la. Baø-la-moân sinh ra naøng con gaùi naøy, teân laø Baït-ñaø-la Ca-tyø-leâ-da. Ñoù laø queâ quaùn cuûa coâ ta. Cha meï ñoàng töû Taát-baùt-la-da-na khi nghe söï vieäc nhö vaäy, trong taâm raát vui möøng traøn ngaäp chaâu thaân, khoâng theå töï cheá. Luùc aáy ñaïi Baø-la-moân Ni-caâu-loâ-ñaø-yeát-ba lieàn boá trí treân con ñöôøng töø boån thoân, lieân tieáp cho ñeán thaønh Tyø-da-ly, cöù moãi khoaûng ñöôøng nöûa do-tuaàn thieát laäp moät baày boø vaø döïng leân caên nhaø khaùch. Moïi nôi ñeàu baøy bieän nhö vaäy xong, khi aáy ñaïi Baø-la-moân Ni-caâu-loâ-ñaø-yeát-ba baûo caùc ngöôøi coi boø: –Caùc ngöôøi phaûi chuaån bò nhö theá naøy: neáu coù ngöôøi töø thaønh Tyø-da-ly ñeán, neáu hoï caàn nhöõng vaät gì, caùc ngöôøi phaûi tieáp ñoùn, cung phuïng, chôù ñeå thaát leã. Khi anh em naøng Baït-ñaø-la Ca-tyø-leâ-da ra khoûi nhaø, höôùng veà nöôùc Ma-giaø-ñaø, ñi ñeán thaønh Vöông xaù, hoï gaëp ñòa ñieåm ñaøn boø ñaàu tieân. Caùc ngöôøi ôû ñaây ñeàu haï mình nghinh tieáp vaø noùi: –Toát thay quyù khaùch

töø phöông xa ñeán ñaây! Roài lieàn môøi vaøo nhaø khaùch, laáy nöôùc noùng höông thôm ñeå taém röûa. Laïi duøng ñuû thöù höông thôm ñeå thoa vaøo mình. Laïi ñem caùc thöù y phuïc voâ giaù môøi hoï maëc. Laïi duøng caùc hoa thôm keát traøng ñeå hoï trang söùc treân ñaàu. Roài sau ñoù ñem ñuû thöùc aên uoáng sôn haøo haûi vò ngon ngoït theát ñaõi. Nhöõng thöù aåm thöïc ñoù nhö ñoà aên cöùng, ñoà aên meàm, ñoà nhaém, ñoà uoáng... Taát caû thöùc aên myõ vò nhö vaäy ñeàu ñaày ñuû, hoï maëc tình thöôûng thöùc no neâ. Caùc ngöôøi ñoù thöa: –Ñaây laø caên nhaø cuûa nhöõng ngöôøi coi boø chuùng toâi. Xin quyù khaùch coù theå döøng chaân laïi ñaây moät ñeâm, saùng mai seõ tuøy yù leân ñöôøng. Ñoaøn khaùch hoûi ngöôøi coi boø: –Nhaø nuoâi boø naøy cuûa ai? Ngöôøi giöõ boø ñaùp: –Nhaø nuoâi boø naøy laø cuûa Baø-la-moân ñaïi phuù Ni-caâu-loâ-ñaø-yeát-ba. Vì oâng ta sôï caùc nhaân giaû löõ haønh ñi ñeán moûi meät, ñoùi khaùt cöïc khoå, thieáu thoán vaät duïng vaø tieän nghi neân xaây caát ngoâi nhaø naøy. Ñoaøn löõ haønh an nghæ ôû ñaây qua ñeâm, saùng ngaøy hoâm sau ra ñi. Cöù nhö vaäy, tuaàn

töï gaëp nhaø baày boø thöù hai, thöù ba, thöù tö, thöù naêm, thöù saùu, thöù baûy... hoï ñeàu ra nghinh tieáp vaø thöa: –Naøy caùc nhaân giaû, quyù khaùch töø phöông xa ñeán, döøng chaân laïi ñaây moät ñeâm, nguû nghæ khoûe khoaén roài sôùm mai seõ tuøy yù leân ñöôøng. Ñoaøn löõ haønh hoûi ngöôøi chuû: –Coù bao nhieâu nhaø troâng coi boø nhö theá naøy? Ngöôøi coi boø traû lôøi: –Töø thoân Ma-ha Sa-ñaø-la ñeán ñaây roài cöù nhö vaäy cho ñeán taän thaønh Tyø-da-ly, cöù trong nöûa do-tuaàn ñaët moät nhaø troâng coi boø. Luùc aáy anh em cuûa naøng Baït-ñaø-la Ca-tyø-leâ-da ñoàng nghe noùi lôøi nhö vaäy, lieàn suy nghó: “Nhaø coi boø cuûa ngöôøi naøy coøn nhieàu chöøng aáy, ngoaøi ra tieàn cuûa chaúng caàn phaûi noùi. Chuùng ta neân töø choã naøy quay veà nhaø, neân ñem em (chò) gaû laøm vôï ngöôøi naøy.” Anh em cuûa hoï sau khi veà nhaø, lieàn sai söù giaû ñeán baùo tin cho Baø-la-moân ñaïi phuù: –Quyù ngaøi coù theå ñeán röôùc em (chò) cuûa chuùng toâi veà laøm vôï. Söù giaû baùo tin roài, lieàn quay trôû veà. Ñoàng töû Taát-baùt-la-da-na nghe söù giaû noùi nhö vaäy, ñöôïc ngöôøi con gaùi hôïp yù cuûa mình, nghe roài lieàn nghó: “Ta nay phaûi ñi ñeán xem ngöôøi con gaùi kia thaät coù ñöùc haïnh, trí tueä hay khoâng.” Ñoàng töû Taát-baùt-la-da-na lieàn ñeán beân cha meï quyø goái thöa: –Thöa cha meï, taâm con thaät khoâng thích nguõ duïc, nguyeän tu phaïm haïnh, maø nay ñaáng song thaân ñaõ eùp con laäp gia ñình. Do vaäy, ngaøy nay con phaûi theo thöù lôùp ñi khaát thöïc ñeán xöù aáy ñeå xem ngöôøi con gaùi kia coù ñuùng söï thaät nhö lôøi söù giaû noùi hay khoâng. Cha meï lieàn baûo: –Neáu thaáy hôïp thôøi, con cöù töï yù ra ñi. Roài ñoàng töû töø giaõ queâ nhaø, ñi khaát thöïc theo thöù lôùp, laàn laàn ñi ñeán thoân Ca-la-tyø- ca. Theo tuïc leä nöôùc naøy, neáu coù Sa-moân hay Baø-la-moân ñeán khaát thöïc, thì töï tay con gaùi böng ñoà aên ñeán daâng. Luùc aáy naøng Baït-ñaø-la töø trong nhaø mang thöùc aên ra trao taän tay khaùch ñoàng töû. Luùc baáy giôø ñoàng töû Taát-baùt-la-da-na thaáy coâ ta, taâm chaøng töï nghó: “Ñaây chính laø naøng Baït-ñaø-la.” Töï tay naøng daâng thöùc aên cho ñoàng töû roài laïi ñaûnh leã döôùi chaân, ñöùng lui veà moät beân. Ñoàng töû hoûi: –Naøy nhaân giaû thieän nöõ, naøng ñaõ keát duyeân vôùi ai chöa? Coâ ta lieàn ñaùp: –Thöa nhaân giaû ñoàng töû,

nöôùc Ma-giaø-ñaø coù moät laøng noï teân laø Ma-ha Yeát-ba. Xöù aáy coù moät thoân Baø-la-moân, trong thoân aáy coù moät Baø-la-moân cöï phuù teân laø Ni-caâu-loâ-ñaø- yeát-ba. Baø-la-moân naøy coù moät ngöôøøi con trai teân laø Taát-baùt-la-da-na, cha meï toâi ñaõ höùa gaû toâi cho ñoàng töû aáy. Ñoàng töû Taát-baùt-la-da-na lieàn ñaùp lôøi coâ Baït-ñaø-la: –Naøy thieän nöõ, ta nghe noùi ñoàng töû aáy trong taâm khoâng thích nguõ duïc, chæ muoán tu phaïm haïnh. Khi aáy naøng ta lieàn thöa ñoàng töû: –Thaät raát hoan hyû, vì toâi cuõng khoâng thích nguõ duïc, chæ muoán tu phaïm haïnh maø thoâi. Ngaøy nay cha meï höùa gaû toâi, ñoù laø yù cuûa ngöôøi theá gian, toâi thaät khoâng muoán. Nay cha meï eùp toâi, toâi cuõng tuøy thuaän tình ñôøi maø keát duyeân vôùi ñoàng töû kia vaäy. Ñoàng töû Taát-baùt-la-da-na nghe noùi vaäy lieàn hoûi coâ ta: –Naøy nhaân giaû thieän nöõ, coâ töø tröôùc ñeán giôø coù thaáy ñoàng töû Taát-baùt-la-da-na hay

chöa? Coâ ta ñaùp: –Thöa thieän ñoàng töû, toâi chöa töøng gaëp maët. Ñoàng töû laïi noùi vôùi coâ ta: –Naøy thieän nöõ, ta chính laø ñoàng töû Taát-baùt-la-da-na. Ta thaät khoâng thích nguõ duïc, nay trong taâm ta chæ muoán tu phaïm haïnh. Vieäc vôï con laø yù cuûa cha meï quyeán thuoäc. Chính cha meï ta ñaõ eùp ta cöôùi naøng laøm vôï. Naøng Baït-ñaø-la nghe noùi nhö vaäy, lieàn baïch ñoàng töû: –Hay thay! Thöa nhaân giaû ñaïi ñoàng töû, toâi nghe lôøi naøy heát söùc vui möøng. Neáu nhaân giaû quyeát ñònh khoâng thích nguõ duïc, nay xin nhaân giaû chaúng ñeå laâu, neân mau mau ñeán röôùc toâi, chôù ñeå khieán coù ngöôøi theá gian khaùc khoâng phaïm haïnh ñeán caàu toâi laøm vôï. Ñoàng töû Taát-baùt-la-da-na nghe vaäy roài lieàn quay trôû veà nhaø, ñi ñeán beân cha meï, quyø moïp baïch: –Thöa cha meï, con thaät söï khoâng thích nguõ duïc theá gian, chæ muoán tu phaïm haïnh. Vì song thaân muoán cöôùi vôï cho con nhöng phaûi mau mau röôùc daâu veà nhaø. Khi aáy cha meï ñoàng töû Taát-baùt-la-da-na lieàn cuøng ñaïi Baø-la-moân Ca-tyø-la-ca laäp tôø giao keát naïp tieàn sính leã, tuøy söï ñoøi hoûi ít nhieàu, saém ñuû caùc thöùc aên uoáng cao löông myõ vò, chuoãi anh laïc voâ giaù, y phuïc dieäu haûo... roài choïn ngaøy laønh thaùng toát ñem nhieàu taøi baûo ñi naïp leã ñeå röôùc naøng Baït-ñaø-la Ca-tyø-leâ-da veà keát duyeân vôùi con mình. Sau khi röôùc coâ daâu veà nhaø, ôû trong moät caên phoøng ñaõ baøy saün hai chieác giöôøng maø ñoàng töû vaø coâ daâu ôû trong phoøng naøy, nhöng caû hai ñeàu thuùc lieãm thaân taâm, khoâng xuùc nhieãm vôùi nhau. Khi cha meï ñoàng töû Taát-baùt-la-da-na bieát ñöôïc chuyeän naøy môùi suy tính: “Hai treû ôû trong moät phoøng maø khoâng xuùc nhieãm vôùi nhau, ta phaûi tìm caùch naøo ñeå cho hai treû gaàn guõi nhau? Neáu caát bôùt moät chieác giöôøng, chæ ñeå laïi moät caùi, hai ngöôøi phaûi nguû chung moät giöôøng thì töï nhieân chuùng noù ñuïng chaïm vôùi nhau.” Nhöng hai ngöôøi vaãn khoâng ñuïng chaïm. Neáu ñoàng töû Taát-baùt-la-da-na naèm nguû, thì naøng Baït-ñaø-la ñöùng daäy ñi kinh haønh. Neáu naøng Baït-ñaø-la naèm nguû thì ñoàng töû Taát- baùt-la-da-na laïi ñöùng daäy ñi kinh haønh. Cöù nhö vaäy traûi qua nhieàu naêm, hai ngöôøi hoaøn toaøn khoâng naèm nguû chung vôùi nhau.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.